

Orman Fakültesi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Deneyimlerinin İrdelenmesi (Düzce Üniversitesi)

Investigation of the Distance Education Experiences of Forestry Faculty Students (Düzce University)

 Muhammet ÇİL¹

Özet

COVID-19 Pandemisi nedeniyle çevrimiçi uzaktan eğitim, eğitim hayatının önemli bir parçası haline gelmiştir. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye de salgının etkisini ve yayılmasını azaltmak için çevrimiçi uzaktan eğitim uygulamasını hayata geçirmeye başlamıştır. Çevrimiçi uzaktan eğitim uygulamasının öğrenciler üzerindeki etkileri eğitimde tartışılan önemli bir konu haline gelmiştir. Bu çalışmada, 2023-2024 eğitim öğretim döneminde, Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik deneyimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında öğrencilere yönelik elde edilen bu deneyimlerin tespit edilmesi ve bunlara uygun önerilerin sunulması önem arz etmektedir. Bu amaç doğrultusunda farklı sınıf düzeylerinden 67 öğrenciden veri elde edilmiştir. Çalışmada veri elde etme aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formundan yararlanılmış ve anketler öğrencilere yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmıştır. Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik deneyimleri göz önünde bulundurulduğunda mevcut koşullar altında uzaktan eğitim platformlarının uygulanabilir bir platform olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Uzaktan eğitim, Orman fakültesi, Düzce Üniversitesi.

Abstract

Owing to the COVID-19 Pandemic, online distance education has become an important part of educational life. As in many countries worldwide, Turkey has started to implement online distance education to reduce the impact and spread of the pandemic. The effect of online distance education on students has become an important issue in education. This study aimed to determine the experiences of students studying in the Düzce University Faculty of Forestry departments for distance education in the 2023-2024 academic year. Within the scope of this study, it is important to identify students' experiences and provide appropriate suggestions. For this purpose, data were obtained from 67 students in different grades. The questionnaire form developed by the researchers was used as a data collection tool, and the questionnaires were administered to the students through face-to-face interviews. Considering the students' experiences with distance education, it was concluded that distance education platforms are viable under the current conditions.

Keywords: COVID-19, Distance education, Faculty of forestry, Düzce University.

1. Giriş

COVID-19 pandemi döneminde zorunlu olarak uygulanmış olan uzaktan eğitim, pandeminin devam etmesi ve doğal afetlerin meydana gelmesi ile sınırlı da olsa günümüzde halen uygulanmaktadır. Son yıllarda teknolojinin gelişmesiyle birlikte öğrencilerin modern iletişim teknolojilerini kullanarak belli plan ve program dahilinde istedikleri anda eğitim almaları kolaylaşmıştır (Gündüz ve ark., 2018).

Bu süreçte bilgisayar ağları uzaktan eğitimin gelişiminde vazgeçilmez bir rol oynamaktadır. Bilgi teknolojisinin sürekli gelişmesiyle birlikte, bilgisayar ağı insanların yaşamının önemli bir parçası haline gelmiş ve uzaktan eğitim uygulamasına dayalı çalışmalar da giderek daha kapsamlı hale gelmiştir. Ağ ortamındaki eğitim yöntemlerinden biri olan uzaktan eğitim, bilgisayar ağı temelinde zaman ve mekân sınırlamasını kırarak insanların daha fazla seçenekle daha çeşitli eğitim alabilmelerini sağlamaktadır (Zeyu, 2022). Bunun yanı sıra insanlar, internet platformu aracılığıyla dünyadaki öğretim kaynaklarını öğrenmek için, ağ aracılığıyla uzmanlarla ve öğrencilerle gerçek zamanlı olarak etkileşimde bulunabilmektedirler. Bu sayede insanlar bilgilerini paylaşabilir, tartışabilir ve öğretim içeriklerini istedikleri zaman değiştirebilir ve tamamlayabilirler (Lin, 2024).

Uzaktan eğitim ile öğrenciler ağ aracılığıyla daha kapsamlı ve zengin öğretim kaynaklarına erişebilmekte ve akademisyenler de ağ aracılığıyla daha esnek ve uygun öğretim yöntemleri oluşturabilmektedirler. Uzaktan eğitim aracılığıyla, öğrenciler ve akademisyenler arasındaki iletişim ve etkileşim etkili bir şekilde teşvik edilerek, bu sayede genel öğretim kalitesi de iyileştirilmektedir (Lin, 2024).

Uzaktan eğitim programları sunan üniversitelerin sayısının artması, derslerin çeşitlenmesi ve bu programlara başvuran öğrenci sayısının yükselmesi, verilen eğitimin olabildiğince verimli olup olmadığı sorusunu gündeme getirmektedir. Bu nedenle araştırmacılar çevrimiçi etkinlikleri geliştirmeye ve iyileştirmeye devam etmektedirler (Kör ve ark., 2016). Ayrıca, herhangi bir nedenle lisans, yüksek lisans veya doktora eğitimine devam edemeyen bireyler de artık uzaktan eğitim yoluyla bunu yapabilmektedir. Dolayısıyla uzaktan eğitim bireylere fırsat eşitliği de sunmaktadır (Kör ve ark., 2013).

Uzaktan eğitim ile gerçekleşen öğrenme sürecinde, başarıya etki eden faktörlerin ve yaşanan olumsuz durumların öğrenciler açısından ortaya çıkarılması, nitelik yönünden uzaktan eğitim uygulamalarının geliştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır. Bu nedenle bu çalışmada, 2023-2024 eğitim öğretim döneminde, Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi

bölümlerinde okuyan lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim ve platformlarına yönelik deneyimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. Materyal ve Yöntem

2.1. Materyal

Bu çalışma, Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi bünyesinde yer alan dört farklı bölümde (Orman endüstri mühendisliği bölümü, Orman mühendisliği bölümü, Ağaç işleri endüstri mühendisliği bölümü ve Peyzaj mimarlığı bölümü) okuyan öğrenciler arasında gerçekleştirilmiştir. 2023-2024 eğitim öğretim döneminde, bu dört farklı bölümde 2, 3 ve 4. sınıfta eğitim gören toplam 518 lisans öğrencisi çalışmanın evrenini oluşturmuştur. Oluşturulan bu evrene Düzce Üniversitesi çevrimiçi uzaktan eğitim sistemi uygulamasına katılmayan 1. sınıf öğrencileri dâhil edilmemiştir. Çalışma kapsamında yapılması gereken minimum anket sayısı; %90 güven düzeyi ve %10 hata payı dikkate alınarak hesaplanmış ve 60 anket olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda toplam 67 lisans öğrencisine ulaşılmıştır.

2.2. Yöntem

Çalışma kapsamında dört farklı bölümde okuyan lisans öğrencilerinden veri elde etmek amacıyla literatürde yer alan bilimsel çalışmalardan yararlanılarak araştırmacılar tarafından anket formu geliştirilmiştir (İbileme ve ark., 2021; Özyürek ve ark., 2016; Turan ve Gürol, 2020). Lisans öğrencilerine yönelik geliştirilen bu anket formu, 28 farklı soru ve 23 farklı yargıdan oluşmaktadır. Çalışmada kullanılan anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Anket formunun ilk bölümünde, katılımcı öğrencilerin bazı demografik özellikleri sorgulanmıştır. Anket formunun ikinci bölümünde, tüm katılımcı öğrencilerin (2, 3 ve 4. Sınıf) Düzce Üniversitesi çevrimiçi uzaktan eğitim ve platformlarına yönelik deneyimleri (hem Covid-19 pandemisi dönemi hem de 6 Şubat depremi süreci) sorgulanmıştır. Anket formunun üçüncü ve son bölümünde ise, COVID-19 pandemi sürecini yaşayan 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin COVID-19 pandemi sürecine ilişkin uzaktan eğitim deneyimleri beşli likert ölçek (1:kesinlikle katılmıyorum; 5:kesinlikle katılıyorum) yardımıyla irdelenmiştir.

Katılımcı öğrencilerden elde edilen anket formlarının istatistiksel analizleri, Statistical Software for Social Sciences (SPSS, 2021) paket programıyla yapılmıştır. Anket formunda bulunan değişkenler SPSS paket programında kodlanarak, her bir aşama için veri seti oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında verilere öncelikle geçerlilik ve güvenilirlik analizi testleri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlardan sonra veri setinde öncelikle tanımlayıcı

istatistikler yardımıyla (ortalama ve standart sapma değerleri) veri setinin tanımlayıcı istatistikleri belirtilmiştir. Daha sonra çalışmada ele alınan uzaktan eğitime yönelik faktörler ile bazı demografik özelliklerin farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmak için ki-kare testinden yararlanılarak test edilmiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

3.1. Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizi

Kullanılan ölçeğin güvenilirlik düzeyi Cronbach's alpha katsayısı ile tespit edilmiştir. Gerçekleştirilen güvenilirlik analizleri sonucunda, anket ölçeğinin genel güvenilirlik değerinin (Cronbach's alpha katsayısı) 0.902 ve alt ölçeklerin güvenilirlik sonuçlarının da, 0.835 ile 0.919 arasında değişiklik gösterdiği belirlenmiştir. Yapılan geçerlilik analizi sonucunda da Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değerinin 0.790 olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 1).

Çizelge 1. Anket ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik analizi sonuçları.

Çalışma Türü	Güvenilirlik	Geçerlilik	
	Cronbach's α Değeri	KMO Değeri	Barlett Değeri
Uzaktan eğitim platformları	0.878	0.790	1028.836
Uzaktan eğitim deneyimi	0.835		
COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimleri	0.919		
COVID-19 pandemi sürecinde sınıf ortamı	0.895		
Tüm anket ölçeği sonucu	0.902		

Not: KMO= Kaiser-Mayer-Olkin

Bu sonuçlar neticesinde, kullanılan ölçeğin hem güvenilirlik ve hem de geçerlilik açısından herhangi bir sorun teşkil etmediği tespit edilmiştir (Kalaycı, 2010; Özdamar, 2010).

3.2. Demografik Değerlendirmeler

Çalışma kapsamında rastgele örneklem yöntemiyle ulaşılan öğrencilere ait demografik bilgiler Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 2. Katılımcı öğrencilerin demografik bilgileri.

Demografik Bilgiler				Demografik Bilgiler			
		Sıklık	%		Sıklık	%	
Yaş (Yıl)	<21	10	14.9	Sınıf	2	27	40.3
	21 - 24	50	74.6		3	30	44.8
	>24	7	10.4		4	10	14.9
	Toplam	67	100		Toplam	67	100
Cinsiyet	Bayan	28	41.8	Aylık harcama durumu (TL)	<5000	22	32.8
	Erkek	39	58.2		5000 - 10000	38	56.7
	Toplam	67	100		>10000	7	10.4
Medeni durum	Evli	3	4.5	Toplam	67	100	Aile birey sayısı
	Bekâr	67	95.5	2	2	3.0	
	Toplam	67	100	3	11	16.4	
Bölüm	Oem	34	50.7	4	21	31.3	Burs-kredi alma
	Om	5	7.5	>4	33	49.3	
	Aiem	19	28.4	Toplam	67	100	
	Pm	9	13.4	Evet	34	50.7	
	Toplam	67	100	Hayır	33	49.3	
Doğum yeri	İl merkezi	42	62.7	Toplam	67	100	Alttan ders alma
	İlçe merkezi	24	35.8	Evet	55	82.1	
	Köy	1	1.5	Hayır	12	17.9	
	Toplam	67	100	Toplam	67	100	
Bölüm hakkında bilgi	Evet	41	61.2	Bölüm değiştirme isteği	Evet	18	26.9
	Hayır	26	38.8		Hayır	49	73.1
	Toplam	67	100		Toplam	67	100

Aiem; Ağaç işleri endüstri mühendisliği, Oem; Orman endüstri mühendisliği bölümü, Om; Orman mühendisliği; Pm; Peyzaj mimarlığı, TL; Türk Lirası.

Çizelge 2 irdelendiğinde; katılımcı öğrencilerin yarısından fazlasının yaşlarının 21-24 yaş grubu arasında olduğu ve yaşlarının ortalama değerinin 21.8 olduğu saptanmıştır. Katılımcı öğrencilerin ağırlıklı olarak %44.8 oranında 3. sınıf öğrencisi olduğu belirlenmiştir. Erkek öğrenci sayısı oranının (%58.2), bayan öğrenci sayısı oranından (%41.8) fazla olduğu ve öğrencilerin %95.5'inin bekâr olduğu tespit edilmiştir. Katılımcı öğrencilerin %50.7'sinin orman endüstri mühendisliği bölümünde okudukları belirlenmiştir.

Katılımcı öğrencilerin yarısından fazlasının (%62.7) doğum yerinin il merkezi olduğu tespit edilmiştir. Katılımcı öğrencilerin aylık harcamaları irdelendiğinde, %56.7'sinin 5000-10000 TL arasında harcama yaptıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin %80.6'sının aile birey sayısının 4 ve daha fazla birey olduğu belirlenmiştir.

Katılımcı öğrencilerin çoğunluğunun (%61.2) okudukları bölüm hakkında daha öncesinde bilgi sahibi oldukları ve %73.1'inin okudukları bölümü değiştirme gibi bir niyetlerinin olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin %50.7'sinin burs veya kredi aldıkları ve %82.1'inin alttan ders aldıkları tespit edilmiştir (Çizelge 2).

3.3. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Platformlarına Yönelik Değerlendirmeleri

Katılımcı öğrencilerin uzaktan eğitim platformlarına ilişkin yargılarına ait sonuçlar Çizelge 3’de verilmiştir.

Çizelge 3. Öğrencilerin uzaktan eğitim platformlarına ilişkin yargıları.

Yargılar	Ortalama*	Standart Sapma
Uzaktan eğitim için kullanılan platformları kullanmak kolaydı	3.85	1.048
Uzaktan eğitim için kullanılan platformlara ulaşmak için gerekli bilgilere ulaşabildim	3.73	1.122
Uzaktan eğitim için kullanılan platformların kullanımına ilişkin bilgiler açık ve netti	3.58	1.116
Uzaktan eğitim için kullanılan platformları kullanırken bir sorun yaşadığımda yardım almada sorun yaşamadım	3.18	1.313

* (1 Kesinlikle katılmıyorum; 2 Katılmıyorum; 3 Kararsızım; 4 Katılıyorum; 5 Kesinlikle katılıyorum)

Katılımcı öğrencilere yönelik uzaktan eğitim platformu yargıları irdelendiğinde, ağırlıklı olarak öğrencilerin uzaktan eğitim esnasında kullanılan ara yüzlerden kaynaklı çok sorunlar yaşamadığı söylenebilir. Katılımcı öğrenciler “Uzaktan eğitim için kullanılan platformların kullanımının kolay” olduğuna en yüksek oranda katılım göstermişlerdir. Öğrencilere göre “Uzaktan eğitim platformlarını kullanırken bir sorun yaşadığımda yardım almada sorun yaşamadım” yargısı ise ortalaması en düşük olan ve en çok sorun yaşanan yargı olarak tespit edilmiştir (Çizelge 3).

Katılımcı öğrencilere ait bazı demografik özellikler ile öğrencilerin uzaktan eğitim platformlarına yönelik yargıları arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak için ki-kare testi uygulanmıştır. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, bazı demografik değişkenler (cinsiyet, yaş, medeni durum ve doğum yeri) ile uzaktan eğitim platformlarına yönelik yargılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$).

Katılımcı öğrencilerin eğitim gördükleri bölümler ile uzaktan eğitim platformlarına yönelik yargılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p<0,05$). Yapılan ki-kare analizi sonucunda orman endüstri mühendisliği bölümünde okuyan öğrencilerin diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre uzaktan eğitime yönelik kullanılan platformların kullanımını daha kolay buldukları belirlenmiştir (Çizelge 4).

Çizelge 4. Öğrencilerin eğitim gördükleri bölümlere ait Ki-kare testinden elde edilen sonuçlar.

Uzaktan Eğitim Platformlarına Yönelik Yargılar	Bölüm (OEM, OM, AİEM ve PM)		
	Ki-kare	sd	p
Uzaktan eğitim için kullanılan platformları kullanmak kolaydı	29,702	5	0,003*
Uzaktan eğitim için kullanılan platformlara ulaşmak için gerekli bilgilere ulaşabildim	10,831	4	0,543
Uzaktan eğitim için kullanılan platformların kullanımına ilişkin bilgiler açık ve netti	11,609	4	0,478
Uzaktan eğitim için kullanılan platformları kullanırken bir sorun yaşadığımda yardım almada sorun yaşamadım	14,212	5	0,287

sd: Serbestlik derecesi, p: Anlamlılık düzeyi, *: $p<0,05$ düzeyinde

3.4. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Deneyimleri

Katılımcı öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargılarına ait sonuçlar Çizelge 5’de verilmiştir.

Çizelge 5. Öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargıları.

Yargılar	Ortalama*	Standart Sapma
Uzaktan eğitim derslerinde çeşitli kaynaklar kullanıldı (slaytlar, ek egzersizler, videolar, oyunlar, web siteleri vb.)	3.75	1.132
Uzaktan eğitimde ödevler miktar olarak yeterliydi	3.46	1.283
Uzaktan eğitim derslerinde kullanılan kaynaklar öğrenmeyi kolaylaştırdı	3.31	1.221
Uzaktan eğitimde verdiğim ödevler derslerde kendimi geliştirmeme yardımcı oldu	3.19	1.406
Uzaktan eğitim ile derslerdeki becerilerimi geliştirmeme yardımcı olan etkinlikler okulda yapıldı	2.87	1.289

* (1 Kesinlikle katılmıyorum; 2 Katılmıyorum; 3 Kararsızım; 4 Katılıyorum; 5 Kesinlikle katılıyorum)

Öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerine yönelik yargılar incelendiğinde, yapılan değerlendirmeler sonucunda ders sorumlularınca slayt, ek ödevler, videolar, önerilen web siteleri gibi çeşitli yöntemlerle derslerin zenginleştirildiğine katılımcı öğrenciler en yüksek oranda katılım göstermişlerdir (Çizelge 5). Kör ve ark. (2014) tarafından uzaktan öğrenmede eğitim materyallerinin etkinliği araştırılmıştır. Bu araştırma çalışmasında, animasyon, simülasyon ve etkileşimli uygulamaların ders materyali hazırlama sürecinde daha az kullanıldığını gözlemlemiştir. Uzaktan eğitimde kullanılan eğitim materyallerinin, görsel zenginliği daha iyi anlamayı teşvik ettiği, dersleri daha keyifli hale getirdiği ve öğrencilerin motivasyonunu artırdığı ileri sürülmüştür. Basilaia ve ark. (2020) tarafından yapılan başka bir çalışmada, uzaktan öğrenme araçlarının video konferans ve önceden kaydedilmiş dersler sunması ve öğrenci tartışmaları ve anında geri bildirim sağlaması gerektiği sonucuna varmışlardır. Yıldız (2020) yaptığı çalışmasında, çeşitli ders materyallerinin kullanılmasının öğrencilerin ilgisini çektiğini ve derse katılımını teşvik ettiğini belirtmiştir.

Katılımcı öğrenciler uzaktan eğitim esnasında okulda yapılması gereken etkinliklerin yeterince yapılamamasından dolayı derslerdeki becerilerinin gelişmediğini belirtmişlerdir (Çizelge 4). Turan ve Gürol (2020) lisans öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasında, katılımcı öğrencilerin uzaktan eğitimde yapılan laboratuvar derslerini verimli bulmadıklarını ve zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcı öğrencilere ait bazı demografik özellikler (cinsiyet, yaş, medeni durum ve doğum yeri) ile öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargıları arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak için yapılan ki-kare testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Katılımcı öğrencilerin eğitim gördükleri bölümler ile uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p<0.05$). Buna

bağlı olarak, okuduğu bölüm orman endüstri mühendisliği olan öğrenciler diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre öğrenme noktasında uzaktan eğitim derslerinde kullanılan kaynakların daha etkili olduğunu ve uzaktan eğitim derslerinde çeşitli kaynakların kullanıldığını belirtmişlerdir (Çizelge 6).

Çizelge 6. Öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin Ki-kare testinden elde edilen sonuçlar.

Uzaktan Eğitim Deneyimlerine İlişkin Yargılar	Bölüm (OEM, OM, AİEM ve PM)		
	Ki-kare	sd	p
Uzaktan eğitim derslerinde çeşitli kaynaklar kullanıldı (slaytlar, ek egzersizler, videolar, oyunlar, web siteleri vb.)	17,209	3	0,001*
Uzaktan eğitimde ödevler miktar olarak yeterliydi	12,509	3	0,406
Uzaktan eğitim derslerinde kullanılan kaynaklar öğrenmeyi kolaylaştırdı	18,147	4	0,005*
Uzaktan eğitimde verdiğim ödevler derslerde kendimi geliştirmeme yardımcı oldu	14,992	4	0,242
Uzaktan eğitim ile derslerdeki becerilerimi geliştirmeme yardımcı olan etkinlikler okulda yapıldı	17,879	5	0,119

sd: Serbestlik derecesi, p: Anlamlılık düzeyi, *: p<0,05 düzeyinde

3.5. Öğrencilerin COVID-19 Pandemi Sürecine Ait Uzaktan Eğitim Deneyimleri

Katılımcı öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecine ilişkin uzaktan eğitim deneyimlerine ait sonuçlar Çizelge 7’de verilmiştir.

Çizelge 7. Öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargıları.

Yargılar	Ortalama*	Standart Sapma
Uzaktan eğitimde bir sorunum olduğunda hocaya ulaşabiliyordum	3.59	1.030
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu ödevime zamanında geri bildirim veriyordu	3.51	1.172
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu sorularıma zamanında cevap veriyordu	3.49	1.078
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu ödevimle ilgili verdiği geri bildirim açık ve netti	3.48	1.020
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu ders kapsamında ne yapmam gerektiğini net bir şekilde anlatıyordu	3.42	1.079
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu canlı ders sırasında rahat bir ortam sağlıyordu ve derslerde kendimi ifade edebiliyordum	3.37	1.137
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusunun cevapları sorunlarımı çözmeye yetiyordu	3.33	1.069
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu dersimi nasıl geliştirebileceğim konusunda bana tavsiyelerde bulunuyordu	3.06	1.241

* (1 Kesinlikle katılmıyorum; 2 Katılmıyorum; 3 Kararsızım; 4 Katılıyorum; 5 Kesinlikle katılıyorum)

Katılımcı öğrencilerin ilk uygulamalarının COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargıları irdelendiğinde, ağırlıklı olarak yargılara kararsız kaldıkları belirlenmiştir. Katılımcı öğrencilerin COVID-19 döneminde uygulanan uzaktan eğitim süreçlerinde “Uzaktan eğitimde bir sorunum olduğunda hocaya ulaşabiliyordum” yargısına en yüksek oranda katılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Katılımcı öğrenciler “Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu dersimi nasıl geliştirebileceğim konusunda bana tavsiyelerde bulunuyordu” yargısını ortalaması en düşük ve en az yararlı yargı olarak belirtmişlerdir (Çizelge 7).

Turan ve Gürol (2020) tarafından yapılan benzer bir çalışmada, öğrencilerin çevrimiçi derslerde öğrenirken dersin hocasıyla iyi bir iletişim kurabildiklerini ve öğrenme

etkinliklerine aktif olarak katılabildiklerini belirtmişlerdir. Bao (2020) tarafından yapılan bir vaka çalışmasında, öğretim görevlileri ve öğretim asistanlarının çevrimiçi video dersleri ve dersten sonra e-posta rehberliği dâhil olmak üzere öğrencilere zamanında geri bildirim yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Yıldız (2020) tarafından yapılan benzer bir çalışmada, öğretim elemanlarının öğrencilerin tüm e-posta ve mesajlarına geri bildirimde bulunmalarının öğrencilerin kendisini iyi hissetmesine ve motivasyonlarının artmasına sebep olacağını belirtmiştir.

Katılımcı öğrencilere ait bazı demografik faktörler ile öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargıları arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak için ki-kare testi uygulanmıştır. Uygulanan Ki-kare testi sonucunda, demografik faktörler ile öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0.05$).

Katılımcı öğrencilerin eğitim gördükleri bölümler ile COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p<0.05$). Buna bağlı olarak, orman endüstri mühendisliği bölümü öğrencileri diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre uzaktan eğitimde canlı ders sırasında kendilerini daha iyi ifade edebildiklerini belirtmişlerdir (Çizelge 8).

Çizelge 8. COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin Ki-kare testinden elde edilen sonuçlar.

COVID-19 Pandemi Sürecinde Yapılan Uzaktan Eğitim Deneyimlerine İlişkin Yargılar	Bölüm (OEM, OM, AİEM ve PM)		
	Ki-kare	sd	p
Uzaktan eğitimde bir sorunun olduğunda hocaya ulaşabiliyordum	19,301	4	0,082
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu ödevime zamanında geri bildirim veriyordu	17,203	3	0,142
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu sorularıma zamanında cevap veriyordu	21,037	4	0,060
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu ödevimle ilgili verdiği geri bildirim açık ve netti	24,661	5	0,117
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu ders kapsamında ne yapmam gerektiğini net bir şekilde anlatıyordu	13,498	2	0,334
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu canlı ders sırasında rahat bir ortam sağlıyordu ve derslerde kendimi ifade edebiliyordum	23,178	3	0,026*
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusunun cevapları sorunlarımı çözmeye yetiyordu	17,999	4	0,116
Uzaktan eğitimde dersin sorumlusu dersimi nasıl geliştirebileceğim konusunda bana tavsiyelerde bulunuyordu	17,784	4	0,122

sd: Serbestlik derecesi, p: Anlamlılık düzeyi, *: $p<0,05$ düzeyinde

3.6. COVID-19 Pandemi Sürecinde Yapılan Uzaktan Eğitim Deneyimlerinin Sınıf Ortamı Analizi

Katılımcı öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerinin sınıf ortamı için önem düzeyine göre değerlendirilmesine ait sonuçlar Çizelge 9'da verilmiştir.

Çizelge 9. Öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerinin sınıf ortamı yargıları.

Yargılar	Ortalama*	Standart Sapma
Uzaktan eğitimde ihtiyacım olduğunda sınıf arkadaşlarım bana yardım ediyordu	3.55	1.246
Uzaktan eğitimde sınıf arkadaşlarımla iyi ilişkilerim olduğunu düşünüyorum	3.52	1.247
Uzaktan eğitimde sınıf arkadaşlarım sorularıma cevap veriyordu	3.48	1.119
Uzaktan eğitimde sınıf arkadaşlarım birbirlerine yardım etmeye istekliydi	3.33	1.247
Uzaktan eğitimde sınıf arkadaşlarıma güvenebileceğimi düşünüyordum	3.22	1.228
Uzaktan eğitimde sınıf arkadaşlarımla pek çok ortak yönüm olduğunu fark ettim	3.18	1.217

* (1 Kesinlikle katılmıyorum; 2 Katılmıyorum; 3 Kararsızım; 4 Katılıyorum; 5 Kesinlikle katılıyorum)

Katılımcı öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerinin sınıf ortamı yargıları incelendiğinde, “Uzaktan eğitimde ihtiyacım olduğunda sınıf arkadaşlarım bana yardım ediyordu” yargısına katılımcı öğrenciler en yüksek oranda katılım göstermişlerdir. Bu konuda katılımcı öğrenciler uzaktan eğitimle ilgili konularda ihtiyaçları olduklarında sınıf arkadaşlarından yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Katılımcı öğrenciler uzaktan eğitim esnasında sınıf arkadaşlarıyla ortak yönlerinin olmadığını ortalaması en düşük yargı olarak ifade etmişlerdir (Çizelge 9).

Katılımcı öğrencilere ait bazı demografik faktörler ile öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerinin sınıf ortamı yargıları arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak için ki-kare testi uygulanmıştır. Uygulanan ki-kare testi sonucunda, demografik faktörler ile öğrencilerin COVID-19 pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin yargıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0.05$).

4. Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda katılımcılar, uzaktan eğitim için kullanılan platformların kullanımının kolay olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra katılımcılar platformlara ulaşmak için gerekli bilgiye sahip olduklarını da belirtmişlerdir. Bu durum, altyapının yeterli olması ve katılımcılara uzaktan eğitim platformlarıyla ilgili gerekli eğitimlerin verilmesi ile açıklanabilir. Bu sonucun aksine katılımcılar, uzaktan eğitim platformlarını kullanırken herhangi bir sorunla karşı karşıya kaldıklarında destek noktasında sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sorunun ortadan kaldırılması için öğretim üyeleri veya öğretim asistanları tarafından e-posta, WeChat ve diğer sosyal platformlar aracılığıyla sorun yaşayan öğrencilere danışmanlık yapılabilir ve gerekli destekler sağlanabilir.

Katılımcı öğrenciler uzaktan eğitim derslerinde çeşitli kaynakların kullanıldığını ve öğretim üyeleri tarafından verilen ödevlerin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcı öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin diğer bir sorun ise, uzaktan eğitimde yapılan etkinliklerin, okul ortamında yapılan yüz yüze etkinlikler kadar etkili olmamasıdır.

Bu durumun önüne geçebilmek için, öğretim elemanları tarafından etkinliklere uygun öğretim materyallerinin sağlanması ve öğrenme ortamlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Çalışma sonucunda katılımcı öğrencilerin uzaktan eğitim ve platformlarına yönelik deneyimleri göz önünde bulundurulduğunda, uzaktan eğitim platformlarının mevcut koşullar altında uygulanabilir bir platform olduğu belirlenmiştir.

Kaynaklar

- Bao, W. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2(2), 113-115.
- Basilaia, G., Dgebuadze, M., Kantaria, M., ve Chokhonelidze, G. (2020). Replacing the classic learning form at universities as an immediate response to the COVID-19 virus infection in Georgia. *International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology*, 8(3), 101-108.
- Gündüz, A., Aydemir, M., ve Karaman, S. (2018). Eş-Zamanlı sanal sınıf ortamındaki uzaktan eğitim öğrencilerinin sosyal bulunuşluk düzeylerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(2), 83-95.
- İbileme, A. İ., Yüksekdağ, B. B., ve Karadağ, N. (2021). Açık ve uzaktan öğrenmede öğrenenlerin ödevlere ilişkin memnuniyetlerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(3), 1525-1552.
- Kalaycı, Ş. (2010). SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri. Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kör, H., Aksoy, H., ve Erbay, H. (2014). Comparison of the proficiency level of the course materials (animations, videos, simulations, e-books) used in distance education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 141, 854-860.
- Kör, H., Çataloğlu, E., ve Erbay, H. (2013). Uzaktan ve örgün eğitimin öğrenci başarısı üzerine etkisinin araştırılması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(2), 267-279.
- Kör, H., Erbay, H., Demir, E., Akmeşe, Ö. F. (2016). A study on the factors affecting the academic performance of distance education students and formal students. *Hitit University Journal of Social Sciences Institute*, 9(2), 1029-1050
- Lin, Y. (2024). Application and challenges of computer networks in distance education. *Computing, Performance and Communication Systems*, 8(1), 17-24.

- Özdamar, K. (2010). Paket programlarla istatistiksel veri analizi-çok değişkenli analiz (7. baskı). Kaan Yayınevi, Eskişehir.
- Özyürek, A., Begde, Z., Yavuz, N. F., ve Özkan, İ. (2016). Uzaktan eğitim uygulamasının öğrenci bakış açısına göre değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 595-605.
- SPSS (2021). IBM SPSS Statistics 28 Core System User's Guide.
- Turan, Z., ve Gürol, A. (2020). Eğitimde acil bir dönüşüm: Covid-19 pandemisi döneminde çevrim içi ders alan üniversite öğrencilerinin stres alguları ve görüşleri. *HAYEF: Journal of Education*, 17(2), 222-242.
- Yıldız, E. (2020). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında uzaktan eğitim öğrencilerinin topluluk hissine etki eden faktörlerin incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 180-205.
- Zeyu, L. (2022). Application of computer network technology in electronic information engineering. *Advances in Computer, Signals and Systems*, 6(2), 11-15.